

TAKK FOR SIST!

Vi synes vi hadde noen fine dager i Bergen i slutten av april, og dette var dere heldigvis enig i! Tilbakemeldingene fra dere var gode. Takk for at dere satt av tid til å være sammen med oss i år.

Evalueringen vil bli brukt aktivt i forbindelse med planleggingen av neste års samling, sammen med tilbakemeldinger fra dere gjennom året. Vi gleder oss til neste års samling som blir i Oslo-området.

RAPPORT OM FAKTISK NEDBYGGING AV DYRKA OG DYRKBAR JORD

Høsten 2016 vil NIBIO jobbe sammen med SSB om å lage en rapport som skal vise faktisk nedbygget dyrka og dyrkbar jord. Arealressurskartet AR5 vil være en sentral kilde i dette arbeidet.

Dagens statistikk over nedbygging av jordbruksareal baserer seg på skjema 32 i Kostra - Forvaltning av landbruksareal, og den viser vedtatt omdisponering av dyrka og dyrkbar jord. Dagens statistikk gir altså opplysninger om årlig *vedtatt* omdisponering av dyrka og dyrkbar jord, og vil derfor avvike fra *faktisk* nedbygging eller annen bruksendring.

Sammen med SSB vil vi kjøre analyser der vi kobler AR5 fra første gangs periodisk ajourhold mot oppdaterte FKB-data, og på den måten påvise faktiske arealendringer. Det skal publiseres en rapport i desember. Aktuelle spørsmål som kan bli belyst er:

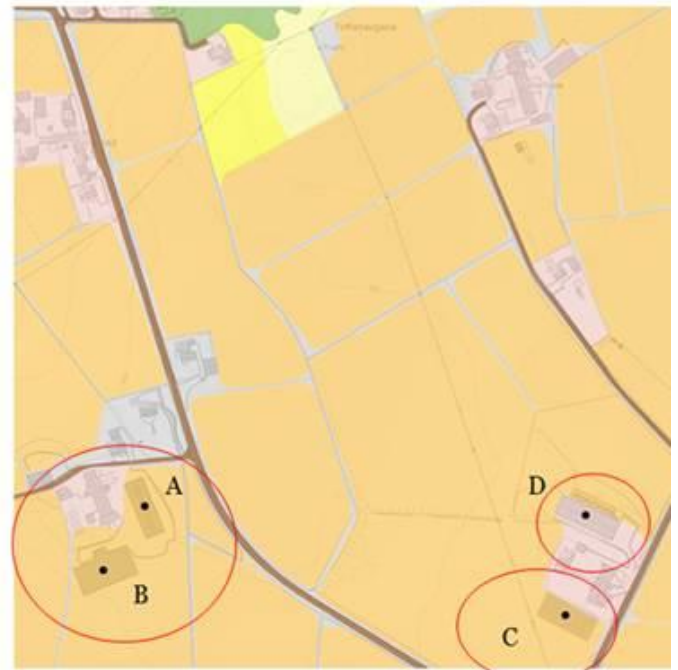
- Nedbygging, med fordeling etter dyrka og dyrkbar jord
- Geografisk plassering av disse arealene (kommunetall)
- Hvilken kvalitet den dyrka jorda hadde før nedbygging (fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite)
- Formålet med nedbyggingen (bolig, landbruksbygg, veg etc.)

REDUKSJONSFAKTOR VED ET MANGLENDE AJOURHOLD AV FKB-AR5

Sammen med Kartverket ser vi nå på hvordan vi kan innføre en ordning for å redusere utbetalingene til kommunene som ikke ajourfører FKB-AR5.

I dag får kommunene en viss sum for å vedlikeholde FKB-dataene årlig, ut fra hvor mange nye bygg de har registrert i matrikkelen. En gitt andel av dette dekker ajourhold av AR5. I dag betales dette ut til kommunene uavhengig av om det ikke gjøres et ajourhold av AR5.

Vi ser nå på en løsning der vi reduserer utbetalingen til kommunen hvis ikke AR5 holdes oppdatert. Hvis det ligger FKB-bygg-figurer på fulldyrka jord, indikerer det at det ikke gjøres et ajourhold av FKB-AR5. Dette kan være en indikator for en reduksjonsfaktor knyttet til AR5. Det er et mål å få etablert en slik reduksjonsfaktor i løpet av 2017.

Illustrasjon: Påvisning av manglende ajourhold AR5

MULIG OPPDATERINGSBEHOV PÅ Plass I KILDEN

På geodataledersamlingen viste vi hvordan kartlaget *Mulig oppdateringsbehov* kunne brukes i forbindelse med ajourføring. Dette kartlaget er nå på plass i Kilden, under *Markslog (AR5)*, og *For forvaltningen*. Samme sted har vi lagt *Manuskart*, som nå vises oppdelt i tre forskjellige kartlag, hvis man ønsker det.

STATUS OG VIDERE ARBEID MED NDH

Kontrakten for å etablere Norsk detaljert høydemodell (NDH) gikk til Terratec, med flere underleverandører. Skanningen er godt i gang, og målet er å få skannet 40 000 km² i løpet av 2016.

Landbruket v/geodatalederne har spilt inn områder som vi ønsker skannet i forbindelse med skogbruksplanlegging. Det er viktig å huske at målet med NDH er å få en heldekkende terrengmodell for Norge, men vi ønsker også at skogbrukets behov blir ivaretatt der det er mulig. Kartverket har gitt tilbakemelding på vår forespørsel angående hvordan skogbrukets behov kan ivaretas i prosjektet med følgende punkter:

- Årlige prioriteringer tilpasses tidspunkt for skogbruksplaner.
- Skanneblokkene tilpasses arealene for skogbruksplanene, slik at disse i størst mulig grad blir sammenhengende.
- Det vil bli presisert i kravspesifikasjonen at skanneblokker merket «skog» fortrinnsvis skal skannes med samme type instrument og innenfor samme tidsperiode (lauv / ikke lauv). Vi kan imidlertid ikke sette dette som et absolutt krav, med tanke på gjennomføring av prosjektet som en helhet.

Kartverket har lagt ut informasjon om NDH på sine nettsider, <http://www.kartverket.no/hoydemodell>. Der kan man få oversikt over aktuelle skanneområder, og status for skanning vil etter hvert bli oppdatert fortløpende.

Områder som ikke har blitt meldt inn fra skogbruket og andre interessenter, er generelt frigitt for skanning. Dette betyr at leverandør står fritt til å skanne disse områdene når det passer i løpet av fireårsperioden. Videre arbeid og prioriteringer i skanningen tas i geodataplanarbeidet hos kartkontorene. Hvis det oppstår nye ønsker i forhold til kartlegging av skog, bør

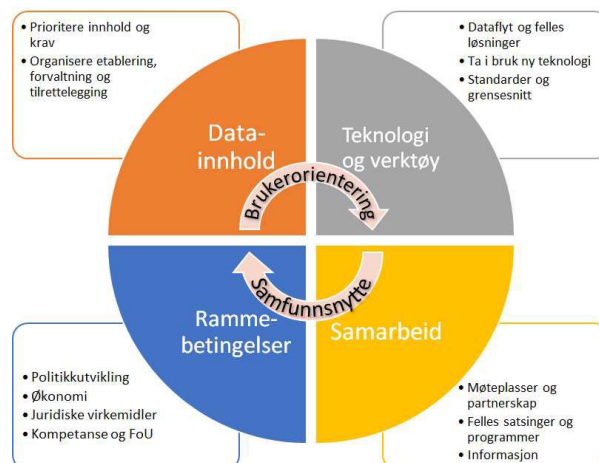
dette spilles inn her. Frist for innspill til neste års kartlegging og eventuell reservering av områder, er rundt 1. oktober.

GEODATASTRATEGI

Norge digitalt ved Samordningsgruppen har i lengre tid jobbet med en geodatastrategi for Norge. Strategien er delt inn i fire delmål; Datainnhold, Teknologi og verktøy, Samarbeid og Rammebetingelser. Foreløpig visjon er: «Norge skal være verdensledende på bruk av geografisk informasjon».

Tidligere i år har det vært en runde med innspill til strategien, og det ble arrangert en temadag i mai. En ny versjon av strategien er nå under utarbeidelse, og vil snart bli sendt ut på høring.

Mer om Geodatastrategien kan dere lese her:

<https://www.geonorge.no/Geodataarbeid/geografisk-infrastruktur/Norge-digitalt/nasional-geodatastrategi/>

SENTRAL FELLES KARTDATABASE

Det er fortsatt høyt trykk på arbeidet med Sentral felles kartdatabase. Vi har begynt å kjøre tester med AR5-data, og prosjektet er i rute. I løpet av høsten er målet å få på plass alle pilotkommunene, klientene fra leverandørene skal være klare i løpet av oktober. Hvis dette går bra, vil det sannsynligvis bli åpnet for andre kommuner på slutten av året.

I disse dager skal det være sendt ut en interesseundersøkelse til kommunene. Det sentrale spørsmålet her er når kommunen ønsker å ta i bruk direkteoppdatering i sentral base. Det legges opp til

at hovedtyngden av kommunene vil ta i bruk Sentral felles kartdatabase i 2017.

For landbruket vil en slik kartdatabase sørge for at vi til en hver tid har oppdaterte AR5-data både i kommunen, hos NIBIO, og hos andre parter som ønsker dette. Landbruksdirektoratet legger opp til økt bruk av AR5 i sine systemer, og er avhengig av oppdaterte data.

NORGE I BILDER

Nye Norge i bilder ble satt i drift 1. april. Gamle Norge i bilder legges ned 1. juli, etter en fire måneders overgangsperiode. Så godt som alle prosjekter fra gammel løsning er nå lagt over, og nye prosjekter blir lastet inn fortløpende.

Det har vært noen problemer knyttet til cache-tjenestene, som det fortsatt jobbes med å løse. Alle NIBIOs sine løsninger vil være over på den nye løsningen innen 1. juli.

TILDELING AV KONTANTMIDLER

Tildeling av årets kontantmidler ble sluttført 20. juni. Vi ser at Krokus hjelper både geodataleiderne og oss med å få bedre oversikt over prosjektene og økonomien rundt dette.

I år har vi gått inn og gjort en del av endringene vi tidligere har bedt dere om å gjøre ved å returnere søknaden. Dette kan være å oppdatere enkelte tall, legge til AR5-kostnader mm. Det er derfor viktig at alle geodataleiderne leser gjennom kommentarer, og merker seg endringer som er gjort. Endringene er merket med rødt «øye» i skjemaet.

Fakturaer fra Kartkontorene har begynt å komme inn, og dette går relativt smertefritt. Vi har ikke helt kontroll på FDV-avtalene enda, men er i dialog med Kartverket. For de aller fleste fylkene ligger foreløpige tall inne for FDV-avtalene, disse vil bli korrigert gjennom året.

ENDRINGER I NIBIOS LEDELSE

Alvhild Hedstein sluttet som administrerende direktør i NIBIO 1. juni. Forskningsdirektør Nils Vakstad er konstituert direktør inntil ny direktør er på plass.

FØLG OSS

Facebook: www.facebook.com/Nibio.no

Twitter: [@NIBIO_no](https://twitter.com/NIBIO_no)

Du kan også abonnere på RSS-feed på våre nettsider.

Kontakt oss

Geovekst:

- Tove Vaaje-Kolstad: 930 08 377/
tove.vaaje-kolstad@nibio.no
- Hildegunn Norheim: 900 25 773/
hildegunn.norheim@nibio.no

AR5 ajourhold:

- Jørn Petter Storhold: 902 33 524/
Jorn.Petter.Storholt@nibio.no
- Jostein Frydenlund: 425 88 714/
jostein.frydenlund@nibio.no

Kurs og foredrag:

- Ingrid Tenge: 901 04 465/
ingrid.tenge@nibio.no

GOD SOMMER!

Foto: Finn Måge, NIBIO

Vi i NIBIO ønsker dere alle en god sommer, og ser frem til et videre godt samarbeid til høsten!